Nota beantwoording zienswijzen

Besluit
Ontwerp-Legger Wateren 2023

Datum
18 juli 2023

Registratienummer
23.0881571

1 Inleiding

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) is bij wet verplicht een legger voor de oppervlaktewateren vast te stellen. Ieder jaar wordt deze geactualiseerd met wijzigingen uit vergunningen, projectplannen en analyses en worden fouten gecorrigeerd. Dit betreft zo'n 4000 wijzigingen per jaar.

In hoofdstuk 2 ‘Overzicht ingediende zienswijzen’ worden de ingebrachte zienswijzen nader belicht en wordt aangegeven hoe met de zienswijzen wordt omgegaan.

In hoofdstuk 3 ‘Procedure vaststelling Legger Wateren’ wordt vervolgens beschreven hoe de verdere procedure zal verlopen.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
Stationsplein 136, 1703 WC Heerhugowaard

t 072 - 582 82 82
e post@hhnk.nl
w hhnk.nl

IBAN NL66 NWAB 0636 7537 78
btw-id: NL8113.36.487.B01
KVK 37161516

2 Overzicht ingediende zienswijzen

De ontwerp-Legger Wateren 2023 heeft van 8 mei tot en met 18 juni 2023 ter inzage gelegen. Er zijn bijna 400 brieven verstuurd aan ingelanden om hen in te lichten over de onderhoudsverzwaring. De redenen daarvoor lopen uiteen en zijn in te delen in vier groepen. Tabel 1 hieronder toont deze groepen, met bijbehorende aantallen telefonische toelichtingen en zienswijzen. Ook gebiedsbeheerders hebben vragen beantwoord over de leggerwijzigingen en verstuurde brieven; het aantal van deze contactmomenten is niet bijgehouden.

Het aantal verstuurde brieven en ontvangen telefoontjes en zienswijzen is aanzienlijk hoger dan vorig jaar (toen: 30 verstuurde brieven, 2 telefoontjes, 0 zienswijzen) en de jaren daarvoor. De voornaamste reden daarvoor lijkt het veel grotere aantal leggerwijzigingen, met name doordat gestart is met de analyse van gehele polderwatersystemen met behulp van de 'leggertool'.

Tabel 1: Overzicht redenen leggerwijzigingen en reacties daarop

Redenen leggerwijzigingen	**Aantal brieven**	**Aantal bellers**	**Aantal zienswijzen**	**Opgenomen wijzigingen**
Analyse van gehele polderwatersystemen met de 'leggertool' in de polders Oosterpolder Hoorn, Schellinkhout, Westerkogge en Westzaan	50% = 200	11	6	0
Doorlopende foutcorrecties	30% = 120	0	2	2
Controle afspraken OSW gemeente Purmerend	10% = 40	2	3	0
Controle afspraken OSW gemeente Harenkarspel; aanpassing onderhoudsplicht private stedelijke wateren Schagen	10% = 40	3	4	0
Overig	0	2	4	1
Totaal	**400**	**18**	**19**	**3**

2.1 Zienswijzen op leggerwijzigingen na analyse van gehele polderwatersystemen met de 'leggertool'

Korte toelichting op de leggerwijzigingen in deze paragraaf
De polders Oosterpolder Hoorn, Schellinkhout, Westerkogge en Westzaan zijn uitvoerig geanalyseerd met behulp van de 'leggertool'. Sinds de watersysteemanalyse van 2017-2020 maakt HHNK gebruik van hydrologische modellen om op grote schaal inzicht te krijgen in het functioneren van het watersysteem en sterke en zwakke locaties ten aanzien van wateroverlast in beeld te krijgen. Deze modellen bevatten het watersysteem tot in groot detail. De analyse wordt nu gebiedsgewijs uitgebreid met een wateraanvoermodel. In het project Leggertool gebruiken we deze aan- en afvoergegevens om te komen tot een betere categorie-indeling (op basis van belang) en profielen (op basis van maatgevend debiet). De onderhoudsplicht is gekoppeld aan de categorie/het belang:

alle watergangen die van primair belang zijn, zijn in principe in onderhoud bij HHNK en alle secundaire en tertiaire wateren zijn in principe in onderhoud bij de aanliggende eigenaren. Daarnaast zijn stedelijke wateren die van publiek belang zijn in principe ook in onderhoud bij HHNK.

De grenzen waarbij we een watergang van primair belang noemen, zijn in 2012 beleidsmatig vastgelegd (en zijn terug te vinden in het beschrijvend deel van de legger, paragraaf 3.2 en bijlage 4). Met de leggertool wordt dit beleid systematisch en gebiedsbreed – maar gebied voor gebied – toegepast op de kaart van de legger. Hierdoor verandert de onderhoudsplicht op een grotere schaal dan de laatste jaren: meer en langere watergangen veranderen van categorie. Dit gebeurt beide kanten op (van primair naar secundair en van secundair naar primair) in ongeveer gelijke hoeveelheden.

Nummer	Zienswijzen	Reactie	Opgenomen wijzigingen
1 23.0661972	Indiener uit Zuidermeer vraagt wat de wijziging in onderhoudsplicht van twee watergangen betekent voor de natuurvriendelijke oever die er ligt en die van HHNK is.	De natuurvriendelijke oever is en blijft in beheer en eigendom van HHNK. Het onderhoud van de watergangen zal HHNK meenemen bij het onderhoud van de natuurvriendelijke oever i.v.m. bereikbaarheid.	Nee
2 23.0684782	Indiener uit Schellinkhout heeft een brief ontvangen en maakt bezwaar tegen de onderhoudsplichtwijziging. Hij geeft aan dat de hoogwatersloot van groot belang is voor de waterhuishouding in het dorp en in eigendom is bij HHNK.	Voor de toewijzing van de onderhoudsplicht kijkt HHNK eerst naar het belang van de watergang. Er is een uitvoerige analyse van het polderwatersysteem uitgevoerd met de 'leggertool'. Uit de analyse kwam dat 75 ha – het dorp zelf – afhankelijk is van deze watergang voor wateraanvoer. De watergang heeft daarnaast een gering belang in de waterafvoer. Een watergang onder de 100 ha aanvoer is van secundair belang. Secundaire watergang zijn in ons gebied in principe in onderhoud bij de aanliggende eigenaren. Eigendom van de watergang speelt hierin geen rol.	Nee
3 23.0715074	Indiener uit Wognum heeft een brief gekregen en begrijpt niet dat de watergang langs zijn perceel secundair wordt terwijl er niets aan de situatie is gewijzigd. Bovendien ligt er een inlaat in de buurt die regelmatig door HHNK wordt bediend. Indiener vraagt om heroverweging of minstens nog een keer baggeronderhoud.	Er is een uitvoerige analyse van het polderwatersysteem uitgevoerd met de 'leggertool'. Uit de analyse kwam dat de watergangen voor zowel aan- als afvoer alleen van lokaal (secundair) belang zijn. De genoemde inlaat is met name voor lokale verversing, verderop ligt de grotere, primaire inlaat. HHNK wil geen achterstallig onderhoud overdragen. In dit geval is de watergang in 2021 nog gebaggerd. We gaan er daarom vanuit dat de watergang is nette staat van onderhoud is.	Nee

Nummer	Zienswijzen	Reactie	Opgenomen wijzigingen
4 23.0884600	Indiener uit Spanbroek heeft een brief ontvangen en vraagt om een heroverweging van de wijziging in onderhoudsplicht, omdat de watergang belangrijk is voor de afvoer van percelen in de buurt. Indiener geeft aan dat het wel zo netjes is dat bij overdracht van het onderhoud – mocht dat toch zo zijn – dat de sloot onderhouden wordt overgedragen.	Er is een uitvoerige analyse van het polderwatersysteem uitgevoerd met de 'leggertool'. Uit de analyse kwam dat 44 ha afhankelijk is van deze watergang voor wateraanvoer. De watergang dient daarnaast 20 ha in de waterafvoer. Een watergang onder de 100 ha aanvoer en 50 ha afvoer is van secundair belang. Secundaire sloten zijn in ons gebied in principe in onderhoud bij de aanliggende eigenaren. HHNK wil geen achterstallig onderhoud overdragen. We zullen dit controleren en zo nodig onderhoud uitvoeren. In verband met het indienen van deze zienswijze na sluiting van de termijn, is dit nog niet bekend.	Nee
5 23.0684810	Indiener uit Krommeniedijk heeft een brief ontvangen en is het niet eens met het onderhoud in de eerste drie meter van de watergang die in eigendom is van HHNK. Daarnaast geeft de indiener aan dat de watergang van belang is voor een groot gebied. De indiener stelt voor dat als de wijziging vanwege economisch motief gedaan is – omdat ingelanden het onderhoud goedkoper kunnen doen – dat de extra onderhoudskosten worden vergoed door HHNK.	Er is een uitvoerige analyse van het polderwatersysteem uitgevoerd met de 'leggertool'. Uit de analyse kwam dat de watergang voor zowel aan- als afvoer niet van primair belang is, maar van secundair belang. De watergang loopt namelijk dood bij de Krommeniedijk en het belang is dus lokaal. Secundaire watergangen zijn in ons gebied in principe in onderhoud bij de aanliggende eigenaren. Vanwege de breedte van de watergang vindt HHNK het echter onredelijk om het gehele onderhoud van de aanliggende eigenaren te vragen. Daarom blijft HHNK het baggeronderhoud doen, en het nat onderhoud verder dan drie meter uit de kant.	Nee

Nummer	Zienswijzen	Reactie	Opgenomen wijzigingen
6 23.0682637 Gemeente Zaanstad	De gemeente Zaanstad neemt n.a.v. de verstuurde brief met enige verbazing kennis van het voornemen om de onderhoudsplicht van de gemeente Zaanstad uit te breiden. De gemeente is van mening dat de reden niet duidelijk is en dat overheden eerst zouden moeten overleggen. Het is voor de gemeente logisch dat de betreffende watergangen, gelegen in landelijk gebied, bij HHNK in onderhoud blijven.	De gemeente Zaanstad is hier niet als gemeente, maar als eigenaar van aanliggende gronden aangewezen als onderhoudsplichtige. De reden van de wijzigingen is dat uit uitvoerige analyse van de polderwatersystemen met de leggertool is gebleken dat de betreffende watergangen niet van primair belang zijn, maar van secundair belang. Secundaire watergangen zijn in ons gebied in principe in onderhoud bij de aanliggende eigenaren. Vanwege de breedte van de watergangen vindt HHNK het onredelijk om het gehele onderhoud van de aanliggende eigenaren te vragen. Daarom blijft HHNK het baggeronderhoud doen, en het nat onderhoud verder dan drie meter uit de kant. We zullen hierover in gesprek gaan met de gemeente en dit verder toelichten.	Nee

2.2 Zienswijzen op leggerwijzigingen door doorlopende foutcorrecties

Korte toelichting op de leggerwijzigingen in deze paragraaf
Vanuit verschillende processen binnen de organisatie van HHNK wordt gewerkt met de gegevens uit de Legger Wateren. Denk onder andere aan de schouw, het maai- en baggeronderhoud, advisering op plannen van derden en het rekenen aan watersystemen met hydrologische modellen. Hierbij wordt vaak eerst een controle gedaan of de gegevens op de kaart van de legger klopt met de uitgangspunten. Dit levert jaarrond en ieder jaar correcties op.

Nummer	Zienswijzen	Reactie	Opgenomen wijzigingen
7 23.0529145	Een watergang had verschillende onderhoudsplichten en dat is gelijk getrokken. Indiener uit Landsmeer vraagt of het wel klopt dat zijn onderhoudsplicht wijzigt van drie meter uit de waterkant naar de helft van de elf meter brede sloot.	De indiener heeft gelijk. De wijziging had plaats moeten vinden op het achterste deel van de watergang. Uw onderhoudsplicht van dat deel had beperkt moeten worden tot 3 meter uit de kant. De correctie is echter verkeerd-om uitgevoerd. Vanwege de breedte van deze secundaire watergang vindt HHNK dat het onredelijk is om het gehele onderhoud van de aanliggende eigenaren te vragen. HHNK doet daarom het baggeronderhoud, en het nat onderhoud verder dan drie meter uit de kant.	Ja

Nummer	Zienswijzen	Reactie	Opgenomen wijzigingen
8 23.0681420 Stadswerk 072	HHNK had de volledige onderhoudsplicht van een watergang achter de huizen van West-Graftdijk, terwijl deze secundair is. De watergang is opnieuw beoordeeld en ingedeeld als dijksloot. Op het talud van de dijk staan huizen in particulier eigendom. De gemeente Alkmaar is eigenaar van de weg op de kruin van de dijk. De gemeente heeft een brief ontvangen waarin de gemeente wordt aangeduid als onderhoudsplichtige voor het buitengewoon onderhoud en het baggeronderhoud (die bij een dijksloot bij de dijkeigenaar liggen). De gemeente geeft aan dat de watergang niet langs de dijk ligt en zegt geen belang te hebben bij het uitvoeren van het genoemde onderhoud. De gemeente vindt dat HHNK het onderhoud zou moeten doen.	De indeling als dijksloot is correct. Het is echter voorbarig geweest om de gemeente Alkmaar aan te wijzen als de dijkeigenaar en daarmee de onderhoudsplichtige. Het dijkeigendom is namelijk erg complex en verdeeld over vele eigenaren. Daarnaast valt het op dat de gemeente Alkmaar eigenaar is van slechts een kort stukje dijkweg, HHNK is verderop eigenaar. Om het onderhoud praktisch en efficiënt te maken, wil HHNK daarom het buitengewoon onderhoud en baggeronderhoud op zich te nemen.	Ja

2.3 Zienswijzen op leggerwijzigingen na controle afspraken OSW gemeente Purmerend

Korte toelichting op de leggerwijzigingen in deze paragraaf
Er is een controle geweest of de afspraken uit het traject van Overname onderhoud stedelijk water (OSW) Purmerend correct zijn verwerkt in de legger. Hierbij is op verschillende punten geconstateerd dat de onderhoudsplicht in de legger na de OSW onterecht naar HHNK is verschoven. Dit is gecorrigeerd. Verschillende ingelanden hebben hierover telefonisch contact opgenomen en vroegen wat HHNK precies van het onderhoud verwacht. Het proces van onderhoud en schouw is aan hen toegelicht.

Daarnaast kwamen onderstaande zienswijzen binnen. De opstelling van HHNK is dat HHNK geen achterstallig onderhoud wil overdragen. HHNK onderzoekt per geval of dit achterstallig onderhoud er daadwerkelijk is en voert het onderhoud indien nodig uit. Daarna wordt de onderhoudsplicht overgedragen in lijn met het vigerende beleid.

Nummer	Zienswijzen	Reactie	Opgenomen wijzigingen
9 23.06696260 23.0682433	Buren uit Purmerend hebben beide een brief gekregen. De sloot tussen hen in oogt al langere tijd niet onderhouden. Ze vragen naar de afmetingen die de watergang moet hebben en verzoeken HHNK eerst het achterstallige onderhoud te doen.	Het gaat om een watergang met onderhoudsplicht die per abuis naar HHNK is gegaan. Desondanks wil HHNK geen achterstallig onderhoud overdragen, te meer omdat de watergang tien jaar lang op naam van HHNK heeft gestaan. HHNK zal de watergang onderhouden, waarna de onderhoudsplicht wordt overgedragen.	Nee
11 23.0679128	Indiener uit Purmerend is het oneens met de wijziging van de onderhoudsplicht, omdat een groot deel van de watergang slecht toegankelijk is vanaf zowel het eigen terrein als het terrein aan de overzijde. De indiener geeft aan niet gebaat te zijn bij het doen van het onderhoud en heeft niet kunnen anticiperen op de ontwerplegger.	Het gaat om een watergang met onderhoudsplicht die per abuis naar HHNK is gegaan. De watergang is van privaat belang en ook niet toegankelijk vanaf publiek terrein. Dergelijke watergangen zijn in ons beheergebied in onderhoud bij de aanliggende eigenaren.	Nee

2.4 Zienswijzen op leggerwijzigingen na controle afspraken OSW gemeente Harenkarspel en aanpassing onderhoudsplicht private stedelijke wateren Schagen

Korte toelichting op de leggerwijzigingen in deze paragraaf
Er is een controle geweest of de afspraken uit het traject van Overname onderhoud stedelijk water (OSW) Harenkarspel correct zijn verwerkt in de legger. Hierbij is op verschillende punten geconstateerd dat de onderhoudsplicht in de legger na de OSW onterecht naar HHNK is verschoven. Dit is gecorrigeerd. Verschillende ingelanden hebben hierover telefonisch contact opgenomen en vragen wat HHNK precies van het onderhoud verwacht. Het proces van onderhoud en schouw is aan hen toegelicht.

Nummer	Zienswijzen	Reactie	Opgenomen wijzigingen
12 23.0527302	Indiener uit Schagen geeft aan dat hij wil weten welk onderhoud hij over moet nemen. Er staan namelijk bij de betreffende watergang geen afmetingen ingevuld in de legger. Indiener wil de huidige onderhoudsplichtige houden aan de verantwoordelijkheid om zo nodig achterstallig onderhoud te plegen.	De afmetingen zijn doorgegeven en de watergang blijkt hieraan te voldoen.	Nee
13 23.0714835 14 23.0714986	Buren uit Schagen kregen beide een brief en vinden dat het onderhoud niet bij hun past: - De verantwoordelijkheid voor onderhoud dat een derde, bovenstrooms gelegen partij dient, past beter bij een overheidsorganisatie. - De wijziging is eenzijdig en kost hen geld. - De gemeente is onderhoudsplichtig - De sloot heeft achterstallig onderhoud. Indieners geven aan dat de expertise en gereedschappen voor effectief en goed onderhoud liggen bij de gemeente en HHNK. Indieners zeggen dat het voor hen inefficiënt en duur is.	De watergang is van privaat belang en ook niet toegankelijk vanaf publiek terrein. Dergelijke watergangen zijn in ons beheergebied in onderhoud bij de aanliggende eigenaren. Het onderhoud is in principe met eenvoudige gereedschappen als een zeis en baggerbeugel – of soms hark en emmer – te doen. Het is normaal dat bovenstrooms gelegen eigenaren afhankelijk zijn van het onderhoud van anderen. Het is daarom de taak van HHNK om toe te zien op het onderhoud. Pas wanneer een watergang een primair of publiek belang heeft, doet HHNK (of de gemeente) het onderhoud. HHNK vindt het onwenselijk om achterstallig onderhoud over te dragen en zal de gemeente als huidige onderhoudsplichtige hierop aanspreken.	Nee
15 23.0685240 Gemeente Schagen	Na de Overname Stedelijk Water in Schagen in 2021 heeft de gemeente nog enkele stukken stedelijke watergangen in onderhoud overgehouden. Het onderhoud moet bij twee van deze watergangen vanaf het terrein van derden worden uitgevoerd en de gemeente geeft aan dat hier een zeer onwenselijke situatie wordt gecreëerd. De watergangen zijn van publiek belang in de stad, waardoor HHNK het onderhoud in de legger bij de gemeente blijft beleggen. De gemeente geeft aan dat het geen kerntaak is van de gemeente om het publiek belang te dienen specifiek voor aan- en afvoer van water en de kwaliteit daarvan. Daarom is juist de OSW geweest. De gemeente verzoekt de onderhoudsplicht bij HHNK of de aanliggende eigenaren te leggen.	HHNK heeft het onderhoud van watergangen met een publiek belang overgenomen volgens de met de gemeente gemaakte afspraken. Een voorwaarde voor overname was de bereikbaarheid. Daarnaast is het onderhoud van watergangen met een privaat belang met de voorliggende Legger Wateren 2023 overgedragen aan de aanliggende eigenaren. We begrijpen dat hiermee enkele watergangen bij de gemeente in onderhoud blijven, waaronder de genoemde watergangen. Dit is echter geen wijziging van de situatie of onderhoudsplicht; deze is al minstens twintig jaar zo. Als de bereikbaarheid van de watergangen verbetert, is HHNK bereid alsnog het onderhoud over te nemen.	Nee

2.5 Overige zienswijzen

Nummer	Zienswijzen	Reactie	Opgenomen wijzigingen
16 23.0683644 23.0683652	Indiener uit Heemskerk heeft grond aan twee greppels bij Castricum. Indiener geeft aan dat dit geen beken[1] zijn. Ook is er geen schouw geweest of onderhoud uitgevoerd. Indiener vraagt daarom om verwijdering van de greppels uit de legger.	HHNK is bij wet verplicht om alle watergang op te nemen in de legger. Ook als deze droog zijn. De greppels in de Binnenduinrand zijn van essentieel belang om wateroverlast te voorkomen na hevige neerslag. Ook zijn ze van belang om grondwateroverlast te voorkomen. De schouw op greppels is de laatste jaren inderdaad op een lager niveau geweest. De onderhoudsplicht van deze greppels ligt en blijft bij de aanliggende eigenaren.	Nee
17 23.0684743	Een advocaat toont namens cliënten uit Oostzaan een besluit van het College van Hoofdingelanden van de polder Oostzaan uit 1979 met daarin de toestemming om een watergang te dempen. De demping is voor een groot gedeelte ook al jaren geleden uitgevoerd. Het verzoek is om de legger hierop aan te passen.	De legger wordt aangepast op de feitelijke en juridische situatie. De watergang wordt uit de legger verwijderd.	Ja
18 23.0666768	Een indiener grijpt de terinzagelegging van de legger aan om medewerking aan zijn initiatief te vragen.	Deze vraag is intern doorgestuurd.	Nee
19 23.0529908	Een indiener grijpt de terinzagelegging van de legger aan om actie van HHNK te vragen op het gebied van waterkwaliteit in een specifiek gebied.	Deze vraag is intern doorgestuurd.	Nee

[1] *Een beek is een watergang die in de richting van de helling naar beneden loopt, haaks op de hoogtelijnen.*

2.6 Privacy

Voor het opstellen van de legger, de communicatie over wijzigingen, de behandeling van de zienswijzen en het uitvoeren van de schouw zijn persoonsgegevens nodig. HHNK gaat zorgvuldig, proportioneel en vertrouwelijk om met het verzamelen, bewaren en beheren van persoonsgegevens. De zienswijzen worden daarom geanonimiseerd weergegeven. Zie hiervoor onze privacyverklaring op hhnk.nl/privacybeleid-en-privacyverklaring.

2.7 Overige mutaties

Het proces van verbetering en aanvulling van de gegevensverzameling van de Legger Wateren is een continu proces. Ook in de periode tussen de behandeling van de ontwerp-Legger Wateren 2023 door D&H en de uiteindelijke vaststelling van de Legger Wateren 2023 door het CHI is de gegevensverzameling van de Legger Wateren vanwege verschillende redenen aangevuld en verbeterd; tussentijds uitgevoerde en gecontroleerde vergunningen zijn verwerkt. Uitgevoerde en gecontroleerde projectplannen zijn verwerkt en geconstateerde fouten zijn hersteld.

3 Procedure vaststelling Legger Wateren 2023

Onderdeel	**Wie**	**Wanneer**
Het in ontwerp vaststellen van de Legger Wateren 2023 en de inspraaknota	D&H	18 juli 2023
Behandeling Legger Wateren 2023 en inspraaknota	Commissie Water & Wegen	6 september 2023
Vaststelling Legger Wateren 2023 en inspraaknota	CHI	20 september 2023
Legger Wateren 2023 treedt in werking		1 oktober 2023
Mogelijkheid tot het indienen van beroepschriften bij de Rechtbank	Belanghebbenden	Gedurende beroepstermijn: Eind sep 2023 – begin nov 2023